EVROPSKÝ PARLAMENT 2009–2014

Dokument ze zasedání

10. 9. 2013 B7-0413/2013

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 110 odst. 2 jednacího řádu

o situaci v Sýrii
(2013/2819(RSP))

Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Nirj Deva, Adam Bielan
za skupinu ECR

B7-0413/2013

Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Sýrii
(2013/2819(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Sýrii,

– s ohledem na předchozí usnesení Rady pro zahraniční věci o Sýrii, z nichž nejnovější je ze dne 22. července 2013,

– s ohledem na dřívější prohlášení vysoké představitelky, místopředsedkyně Komise o Sýrii,

– s ohledem na rezoluce Valného shromáždění OSN o Sýrii, zejména na rezoluce č. 67/262 ze dne 15. května 2013, č. 66/253B ze dne 3. srpna 2012 a č. 66/253 ze dne 16. února 2012,

– s ohledem na své usnesení ze dne 23. května 2013 o situaci syrských uprchlíků v sousedních zemích[1],

– s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN č. 60/1 ze dne 24. října 2005, a zejména na její body 138–140 o odpovědnosti za ochranu obyvatelstva před genocidou, válečnými zločiny, etnickými čistkami a zločiny proti lidskosti,

– s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,

– s ohledem na Ženevské úmluvy z roku 1949 a na jejich dodatkové protokoly,

– s ohledem na Protokol o zákazu užívat ve válce dusivých, otravných nebo podobných plynů a bakteriologických prostředků, podepsaný v Ženevě dne 17. července 1925,

– s ohledem na Úmluvu o zákazu vývoje, výroby a hromadění zásob bakteriologických (biologických) a toxických zbraní a o jejich zničení podepsanou v Londýně, v Moskvě a ve Washingtonu dne 10. dubna 1972,

– s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Úmluvu proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, Úmluvu o právech dítěte a její opční protokol o zapojování dětí do ozbrojených konfliktů a na Úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocidy, jejichž smluvní stranou je i Sýrie,

– s ohledem na zprávy ze dne 4. října, 22. března a 5. února 2013 vypracované nezávislou mezinárodní vyšetřovací komisí pro Sýrii, kterou zřídila Rada OSN pro lidská práva dne 22. srpna 2011,

– s ohledem na společné sdělení Evropské komise a vysoké představitelky Evropskému

[1] Přijaté texty, P7_TA(2013)0223.

parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů nazvané „Nový přístup k sousedství, jež prochází změnami“ ze dne 25. května 2011,

– s ohledem na shrnující zprávu mezinárodní humanitární dárcovské konference na vysoké úrovni pro Sýrii, která se konala v Kuvajtu dne 30. ledna 2013,

– s ohledem na čl. 110 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že již třetím rokem trvají v Sýrii nepokoje a krveprolití a na obzoru se nejeví žádná vyhlídka, že by boje v nejbližší době ustaly;

B. vzhledem k tomu, že občanské nepokoje a brutální represe proti syrskému lidu ze strany syrských orgánů zavlekly zemi do občanské války a nyní hrozí, že by mohla přerůst v širší regionální konflikt;

C. vzhledem k tomu, že od začátku bojů bylo zabito přes 100 000 Syřanů;

D. vzhledem k tomu, že celkový počet oficiálních syrských uprchlíků nyní činí více než dva miliony a vysídleny byly přibližně čtyři miliony Syřanů;

E. vzhledem k tomu, že prezident Asad opakovaně ignoroval nesčetné výzvy mezinárodního společenství, aby ukončil strašlivé násilí v Sýrii;

F. vzhledem k tomu, že soustavně narůstalo násilí, např. nasazení těžkého dělostřelectva a bombardování v obydlených oblastech a strašlivé vraždění, a to ze strany syrské armády, bezpečnostních sil a milicí „Shabiha“ i různých opozičních sil;

G. vzhledem k tomu, že došlo k několika masakrům a cílenému hromadnému zabíjení mužů, žen a dětí z bezprostřední blízkosti;

H. vzhledem k tomu, že v posledních měsících se dramaticky vystupňovalo používání mučení, hromadné zatýkání a masové ničení obydlených oblastí;

I. vzhledem k tomu, že vysoký komisař OSN pro uprchlíky uvedl, že syrský konflikt zdaleka není pouze humanitární krizí a že hrozí, že se rozšíří po celém regionu a vyústí v politickou, bezpečnostní a humanitární katastrofu, jejíž rozsah by dalece přesáhl možnosti mezinárodního společenství reagovat;

J. vzhledem k tomu, že tisíce Syřanů každodenně prchají před boji do sousedních zemí, v nichž hledají bezpečnost a ochranu, avšak zůstávají v ohrožení v uprchlických táborech;

K. vzhledem k tomu, že zeměmi, které jsou nejdramatičtěji zasaženy konfliktem a přílivem uprchlíků, jsou Libanon, Jordánsko a Turecko;

L. vzhledem k tomu, že dne 21. srpna 2013 bylo bombardováno východní předměstí Damašku Ghúta a u tamních obyvatel se následně podle zpráv objevily okamžité příznaky použití chemických zbraní: lidé se svíjeli v křečích, dusili se a trpěli ochromením svalstva;

M. vzhledem k tomu, že výsledkem tohoto útoku bylo podle údajů 1 300 mrtvých, z toho přibližně 400 dětí, a další stovky byly zraněny v oblasti, kterou již bombardovaly vojenské

síly režimu dennodenně, a nebylo tak možno zajistit statisícům místních lidí základní životní potřeby, jak informovalo Centrum pro dokumentaci násilností v Sýrii;

N. vzhledem k tomu, že nasazení chemických zbraní při útoku na východní předměstí Ghúta potvrzuje mnoho nezávislých zdrojů;

O. vzhledem k tomu, že použití chemických zbraní je válečným zločinem a jako takové je zakazuje Ženevský protokol a statut Mezinárodního trestního soudu;

P. vzhledem k tomu, že přestože je Sýrie jednou z mála zemí, které ještě nepodepsaly Úmluvu OSN o chemických zbraních, lze tvrdit, že se na ni i tak ustanovení úmluvy vztahují, a to na základě mezinárodního zvykového práva;

Q. vzhledem k tomu, že tým zbrojních inspektorů OSN po čtyři dny prošetřoval v Sýrii použití chemických zbraní, k němuž došlo 21. srpna 2013 na východním předměstí Ghúta, přičemž měl mandát zjistit, zda byly použity chemické zbraně, nikoli kdo tento čin spáchal;

R. vzhledem k tomu, že dne 27. srpna 2013 vydala Liga arabských států prohlášení, v němž odsoudila syrský režim a obvinila prezidenta Asada z genocidy, přičemž se nezvykle ostrými slovy vyjádřila v tom smyslu, že režim nese „plnou odpovědnost za tento nechutný zločin“, a žádala, aby „všichni, kdo se na tomto ohavném zločinu podíleli, byli postaveni před mezinárodní soud“;

S. vzhledem k tomu, že Rada bezpečnosti OSN se dne 30. srpna 2013 nedokázala dohodnout na nezbytných opatřeních v podobě zásahu proti prezidentu Asadovi, který při konfliktu v Sýrii porušil mezinárodní normy;

T. vzhledem k tomu, že v usnesení Parlamentu ze dne 18. prosince 2008 o rozvojových perspektivách upevňování míru a budování státu v situacích po ukončení konfliktu[1] se jasně praví, že Parlament: „zdůrazňuje, že by „odpovědnost za ochranu“ měla být považována za prostředek, jímž je možné prosazovat bezpečnost obyvatelstva; silně podporuje odpovědnost každé vlády vůči ochraně jejích vlastních občanů, přičemž zdůrazňuje, že prvořadou odpovědnost za předcházení genocidě, válečným zločinům, etnickým čistkám a zločinům proti lidskosti páchaným na obyvatelstvu nese stát samotný; domnívá se nicméně, že pokud nejsou vlády schopné či ochotné poskytovat tuto ochranu, stává se odpovědnost podniknout přiměřené kroky kolektivní odpovědností širšího mezinárodního společenství; konstatuje dále, že tyto kroky by měly představovat prevenci, ale i reakci a měly by zahrnovat použití donucovací vojenské síly pouze jako zcela krajní prostředek“;

1. vyjadřuje politováním nad násilím, zastrašováním a mučením páchaným na mužích, ženách a dětech všemi, kteří bojují ve vnitřním konfliktu v Sýrii;

2. co nejdůrazněji odsuzuje masové zabíjení civilistů chemickými zbraněmi, k němuž došlo dne 21. srpna 2013; s vážným znepokojením konstatuje, že se jedná o největší hromadné zabíjení chemickými zbraněmi od útoku vojenských jednotek Saddáma Husajna v roce

[1] Úř. věst C 45 E, 23.2.2010, s. 74.

1988, při němž bylo v severoiráckém městě Halabža zabito na 5 000 iráckých Kurdů; zdůrazňuje, že použití chemických zbraní je podle mezinárodního práva nezákonné, že porušení jeho zákazu musí mít vážné důsledky a že Sýrie je jednou z velmi mála zemí, které nejsou smluvními stranami Mezinárodní úmluvy o chemických zbraních, je však smluvní stranou Ženevského protokolu z roku 1925, který použití chemických zbraní zakazuje;

3. je přesvědčen, že použití chemických zbraní, které patří spolu s jadernými a biologickými zbraněmi mezi zbraně hromadného ničení, nemůže zůstat bez odpovědi a že by mezinárodní společenství mělo – v ideálním případě pod záštitou OSN – zvážit veškeré možnosti, které skýtá mezinárodní právo jako způsob reakce na útok z 21. srpna;

4. je přesvědčen, že mezinárodní společenství má morální povinnost reagovat, aby ochránilo civilní obyvatelstvo a zamezilo riziku, že by při konfliktu mohly znovu být použity chemické zbraně nebo jiné zbraně hromadného ničení;

5. vyzývá OSN, aby co nejdříve uzavřela důkladné vyšetřování masového zabíjení v Sýrii dne 21. srpna 2013 a vyvodila závěr, kdo je za ně odpovědný;

6. lituje toho, že se Rada bezpečnosti OSN nebyla schopna shodnout na tom, že v reakci na syrskou krizi je třeba jednat;

7. naléhavě žádá Radu bezpečnosti OSN, aby se zabývala masovým zabíjením v Sýrii a porušením mezinárodních úmluv na základě závěrů vyšetřovacího týmu OSN a aby s nejvyšší naléhavostí reagovala na toto použití chemických zbraní v Sýrii;

8. vyzývá zejména Rusko a Čínu jako stálé členy Rady bezpečnosti OSN, aby se zhostily své odpovědnosti a podílely se na přijetí společného postoje a nalezení diplomatického řešení syrské krize; vyjadřuje politování nad tím, že Rusko a Čína jako stálí členové Rady bezpečnosti OSN opakovaně využily při projednávání situace v Sýrii svého práva veta, a zabránily tak mezinárodnímu společenství v nastolení míru a bezpečnosti v regionu, jak požaduje Charta OSN;

9. bere na vědomí prohlášení Ligy arabských států ze dne 27. srpna 2013, která vyzývá mezinárodní společenství zastoupené v Radě bezpečnosti OSN, aby „překonalo vnitřní rozpory a zasáhlo proti těm, kdo spáchali tento zločin, za který nese odpovědnost syrský režim“;

10. zdůrazňuje, že situace v Sýrii vyžaduje jednotný společný postup spojenců v NATO, členských států EU a širšího mezinárodního společenství; vyzývá proto EU a její členské státy, aby posoudily, jaká opatření by Unie mohla přijmout na podporu demokratických sil v řadách syrské opozice, k usnadnění dialogu a společného postupu s dalšími členy mezinárodního společenství, včetně Ligy arabských států, a s cílem poskytnout obyvatelům Sýrie a sousedních zemí další humanitární pomoc;

11. vyzývá mezinárodní společenství a všechny strany zapojené do syrského konfliktu, aby usilovaly o svolání konference Ženeva II ve společné snaze zabezpečit politické řešení, které povede k ukončení bojů v Sýrii; dále vybízí mezinárodní společenství k tomu, aby pracovalo na vytvoření konkrétního plánu pro přechod k demokracii v Sýrii po odchodu

prezidenta Asada;

12. žádá, aby byla zřízena mezinárodní vyšetřovací komise, která by měla přístup do země společně se zbrojními inspektory OSN a která by nejen zdokumentovala a ověřila konkrétní použití chemických zbraní, ale také by určila, kdo nese za toto zločinné použití chemických zbraní odpovědnost;

13. žádá, aby byly stíhány osoby odpovědné za zločiny proti lidskosti a za rozsáhlé, soustavné a hrubé porušování lidských práv a aby je Rada bezpečnosti OSN předala úřadu veřejného žalobce, aby proti nim mohla být na základě výsledků vyšetřování vznesena žaloba před Mezinárodním trestním soudem v Haagu;

14. vyjadřuje vážné znepokojení nad pokračující humanitární krizí v Sýrii a nad jejími důsledky pro sousední země; je dále znepokojen skutečností, že se neustále zrychluje exodus uprchlíků ze Sýrie;

15. lituje toho, že se nedávný summit G20 v Petrohradě nedokázal dohodnout na společném mezinárodním postupu v reakci na útok chemickými zbraněmi, k němuž v Sýrii došlo 21. srpna;

16. oceňuje reakci vlád sousedních zemí, zejména Turecka a Libanonu, které poskytly syrským uprchlíkům humanitární pomoc; uvědomuje si, že poskytování této pomoci vytváří dodatečný tlak na stávající služby a rozpočty těchto zemí; vyzývá mezinárodní společenství, aby takto postiženým zemím poskytlo podporu;

17. sdílí obavy, jež vyjádřila zástupkyně generálního tajemníka OSN pro humanitární záležitosti a koordinátorka nouzové pomoci, podle níž obyčejní lidé platí vysokou cenu za to, že se nedaří ukončit konflikt, jehož důsledkem jsou k dnešnímu dni 2 miliony uprchlíků a 100 000 mrtvých;

18. konstatuje, že prezident Asad jako ústavní a zákonná hlava syrského státu nese v konečném důsledku odpovědnost za veškeré akce ozbrojených sil v Sýrii; naléhá dále na prezidenta Asada, aby uznal, že syrský lid jeho režim odmítá, a aby v nejlepším zájmu své země a jednoty jejího obyvatelstva odstoupil;

19. vyzývá všechny strany v Sýrii, aby se přihlásily k zásadám lidských práv a demokracie a usilovaly spolu s mezinárodním společenstvím o vyřešení konfliktu mírovým způsobem;

20. uznává, že je naléhavě třeba, aby se veškeré mezinárodní a regionální úsilí zaměřilo na vyřešení syrské krize; nadále naléhavě vyzývá všechny členy Rady bezpečnosti OSN, aby dostáli svým odpovědnostem, pokud jde o tuto krizi; naléhavě vyzývá všechny země, které se aktivně zasazují o řešení krize, aby toto úsilí podpořily; je přesvědčen, že tento proces by měl vycházet ze zásad obsažených v ženevském komuniké ze dne 30. června 2012 a z rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 2042.

21. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi Ligy arabských států, vládě a parlamentu Syrské arabské republiky a vládám a parlamentům zemí sousedících se Sýrií.